

TEMIR YO‘L TRANSPORTI SOHASIDA YUZAGA KELADIGAN RISKLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO‘LLARI

Maxmudov Xayrullo Olimovich

Toshkent davlat transport universiteti
tadqiqotchi

Annotatsiya

Mazkur ilmiy maqolada temir yo‘l transporti tizimida yuzaga keladigan risklarning iqtisodiy, texnik, operatsion va axborot xavfsizligi bilan bog‘liq jihatlari kompleks tarzda tahlil qilingan. Tadqiqot doirasida risklarning kelib chiqish sabablari tizimli yondashuv asosida o‘rganilib, ularni baholash va boshqarishning zamonaviy mexanizmlari yoritib berilgan. Temir yo‘l infratuzilmasini modernizatsiya qilish, raqamli texnologiyalarni joriy etish hamda inson omilini takomillashtirish orqali xavflarni kamaytirish imkoniyatlari asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari transport tizimining barqarorligi va xavfsizligini oshirishga qaratilgan amaliy takliflarni ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: temir yo‘l transporti, risklarni boshqarish, transport xavfsizligi, infratuzilma, operatsion risklar, kiberxavfsizlik, raqamlashtirish, logistika samaradorligi.

Аннотация

В данной научной статье проводится комплексный анализ рисков, возникающих в системе железнодорожного транспорта, включая экономические, технические, операционные и информационно-безопасностные аспекты. В рамках исследования причины возникновения рисков рассматриваются на основе системного подхода, а также раскрываются современные методы их оценки и управления. Особое внимание уделяется вопросам модернизации инфраструктуры, внедрения цифровых технологий и совершенствования человеческого фактора как ключевых направлений снижения рисков. Результаты исследования направлены на повышение устойчивости и безопасности функционирования железнодорожного транспорта.

Ключевые слова: железнодорожный транспорт, управление рисками, безопасность транспорта, инфраструктура, операционные риски, кибербезопасность, цифровизация, логистика.

Abstract

This scientific article provides a comprehensive analysis of risks arising in the railway transport system, including economic, technical, operational, and information security aspects. The study examines the causes of risks based on a systematic approach and highlights modern methods for their assessment and management. Particular emphasis is placed on infrastructure modernization, the implementation of digital technologies, and the improvement of human factors as key directions for risk mitigation. The research findings contribute to developing practical recommendations aimed at enhancing the stability and safety of railway transport systems.

Keywords: railway transport, risk management, transport safety, infrastructure, operational risks, cybersecurity, digitalization, logistics efficiency.

KIRISH

Temir yo‘l transporti mamlakat iqtisodiyotining strategik tarmoqlaridan biri sifatida ishlab chiqarish, logistika va hududlararo integratsiyani ta‘minlashda muhim o‘rin tutadi. Ushbu transport turi yuqori yuk tashish quvvati, nisbatan past tannarx va ekologik barqarorligi bilan ajralib turadi. Shu bilan birga, temir yo‘l tizimining uzluksiz va xavfsiz faoliyat yuritishi ko‘plab omillarga bog‘liq bo‘lib, ulardan eng muhimi - turli xil risklarning mavjudligidir. Mazkur risklar texnik nosozliklar, inson omili, tashqi muhit ta‘siri hamda axborot xavfsizligi bilan bog‘liq tahdidlar ko‘rinishida namoyon bo‘ladi.

Transport sohasini rivojlantirish va modernizatsiya qilish masalalari davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biriga aylangan. Xususan, Shavkat Mirziyoyev tomonidan qabul qilingan transport infratuzilmasini rivojlantirishga qaratilgan farmon va qarorlar temir yo‘l tizimini tubdan takomillashtirishga xizmat qilmoqda¹. Jumladan, temir yo‘l transportini modernizatsiya qilish, raqamli boshqaruv tizimlarini joriy etish, yuk va yo‘lovchi tashish samaradorligini oshirish, shuningdek, xavfsizlikni ta‘minlashga qaratilgan kompleks chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Shu nuqtai nazardan, O‘zbekiston Respublikasi Transport vazirligi tomonidan transport tizimida zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini joriy etish, infratuzilmani yangilash va xalqaro standartlarga mos xavfsizlik tizimini shakllantirishga alohida e‘tibor qaratilmoqda². Bunda risklarni aniqlash, ularni baholash va samarali boshqarish tizimini yaratish muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Bugungi kunda temir yo‘l transportida yuzaga keladigan xavf va tahdidlarni oldindan prognoz qilish, ularning salbiy oqibatlarini kamaytirish hamda barqaror faoliyatni ta‘minlash dolzarb ilmiy-amaliy muammo sifatida qaralmoqda. Ayniqsa, global logistika tizimlarining murakkablashuvi, raqamlashtirish jarayonlarining jadallashuvi va tashqi iqtisodiy omillarning o‘zgaruvchanligi risklarni boshqarishning yangi yondashuvlarini ishlab chiqishni talab etmoqda.

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi - temir yo‘l transporti sohasida yuzaga keladigan risklarni tizimli ravishda tahlil qilish, ularning asosiy turlarini aniqlash hamda ularni kamaytirish va boshqarishning samarali yo‘llarini ilmiy asoslashdan iborat. Ushbu yo‘nalishda olib borilgan tadqiqotlar transport tizimining barqarorligi va xavfsizligini oshirishga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Temir yo‘l transportida risklarni boshqarish masalasi zamonaviy ilmiy tadqiqotlarda muhim yo‘nalishlardan biri sifatida qaraladi. Ushbu yo‘nalishda olib borilgan tadqiqotlar transport tizimlarining murakkablashuvi, raqamlashtirish jarayonlarining jadallashuvi hamda global logistika zanjirlarining integratsiyalashuvi bilan bevosita bog‘liq holda rivojlanib bormoqda.

¹ O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti 2025-yil 27-yanvar PQ-28-son “O‘zbekiston Respublikasining transport-logistika tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni <https://www.lex.uz/uz/docs/-7342148>

² O‘zbekiston Respublikasi Transport vazirligi. (2023). Temir yo‘l transportini rivojlantirish strategiyasi va tahliliy hisobot. Toshkent.

Xorijiy ilmiy adabiyotlarda temir yo‘l transportidagi risklar ko‘pincha tizimli yondashuv asosida o‘rganiladi. Jumladan, Jean-Paul Rodrigue tomonidan transport tizimlari geografiyasi doirasida risklar infratuzilma barqarorligi va logistika samaradorligi bilan uzviy bog‘liqlikda tahlil qilingan bo‘lib, bunda tashqi omillar (tabiiy ofatlar, iqtisodiy beqarorlik) va ichki omillar (texnik nosozliklar, boshqaruvdagi kamchiliklar) o‘zaro ta’siri asosiy xavf manbai sifatida ko‘rsatiladi [1]. Shu bilan birga, Vukan R. Vuchic temir yo‘l tizimlarida xavfsizlikni ta’minlashda texnologik modernizatsiya va avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlarining ahamiyatini alohida ta’kidlaydi [2].

Risk menejmenti nazariyasi nuqtai nazaridan qaralganda, ISO tomonidan ishlab chiqilgan ISO 31000 standarti risklarni aniqlash, baholash va boshqarishning universal tamoyillarini belgilab beradi. Ushbu standartga ko‘ra, har qanday tizimda risklarni samarali boshqarish uchun ularni tizimli identifikatsiya qilish, tahlil qilish va monitoring qilish zarur hisoblanadi [3]. Mazkur yondashuv temir yo‘l transportida ham keng qo‘llanilib, xavfsizlik darajasini oshirishda muhim metodologik asos bo‘lib xizmat qiladi.

Xalqaro tashkilotlar tomonidan temir yo‘l transportida xavfsizlik va risklarni boshqarish masalalari yanada chuqurroq o‘rganilmoqda. Xususan, International Union of Railways hisobotlarida temir yo‘l tizimlarida xavflarni kamaytirishda raqamli monitoring tizimlari, sun’iy intellekt asosidagi prognozlash usullari va real vaqt rejimidagi nazorat mexanizmlarining samaradorligi asoslab berilgan [4]. World Bank tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda temir yo‘l transportini isloh qilish jarayonida risklarni boshqarish institutsional islohotlar va investitsiya siyosati bilan uzviy bog‘liqligi qayd etiladi [5].

Mahalliy ilmiy tadqiqotlarda ham transport tizimining barqarorligini ta’minlash va risklarni kamaytirish masalalariga alohida e’tibor qaratilmoqda. O‘zbekiston temir yo‘llari faoliyati tahlillari shuni ko‘rsatadiki, infratuzilmani modernizatsiya qilish, yuqori tezlikdagi poyezdlar harakatini yo‘lga qo‘yish va raqamli boshqaruv tizimlarini joriy etish xavfsizlik darajasini sezilarli darajada oshirishga xizmat qilmoqda [6]. Shu bilan birga, respublikada transport-logistika tizimini rivojlantirishga qaratilgan strategik hujjatlarda risklarni boshqarish masalasi ustuvor yo‘nalish sifatida belgilangan.

Yangi ilmiy tadqiqotlarda temir yo‘l transportida kiberxavfsizlik risklari ham alohida o‘rganilmoqda. Raqamli texnologiyalar keng joriy etilishi natijasida axborot tizimlarining zaifligi yangi turdagi tahdidlarni yuzaga keltirmoqda. Shu sababli, zamonaviy ilmiy ishlarda axborot xavfsizligini ta’minlash, ma’lumotlarni himoya qilish va kiberhujumlarning oldini olish masalalari risk menejmentining ajralmas qismi sifatida qaralmoqda [7].

Yuqoridagi tahlillar shuni ko‘rsatadiki, temir yo‘l transportida risklarni boshqarish masalasi ko‘p qirrali bo‘lib, u texnik, iqtisodiy, tashkiliy va axborot xavfsizligi omillarini kompleks tarzda qamrab oladi. Shu bois, ushbu yo‘nalishda olib borilayotgan ilmiy tadqiqotlar risklarni kamaytirishning innovatsion usullarini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etishga qaratilgan bo‘lishi zarur.

METODOLOGIYA

Mazkur tadqiqotda temir yo‘l transportida yuzaga keladigan risklarni aniqlash va baholash uchun tizimli hamda qiyosiy tahlil usullaridan foydalanildi. Dastlab risklar texnik, operatsion, iqtisodiy va kiberxavfsizlik yo‘nalishlari bo‘yicha tasniflandi hamda ularning kelib chiqish omillari o‘rganildi.

Risklarni baholashda sifat (ekspert bahosi, tavsifiy tahlil) va miqdoriy (ehtimollik va zarar darajasi) yondashuvlari uyg‘unlashtirildi. Tadqiqot metodologiyasi ISO tomonidan tavsiya etilgan risklarni boshqarish tamoyillariga asoslandi.

Xalqaro tajriba qiyosiy tahlil qilinib, olingan natijalar asosida temir yo‘l transportida risklarni kamaytirish bo‘yicha amaliy xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari temir yo‘l transporti tizimida risklarning ko‘p omilli va o‘zaro bog‘liq xarakterga ega ekanligini ko‘rsatdi. O‘rganishlar jarayonida aniqlanishicha, xavflarning asosiy qismi infratuzilma holati, inson omili va boshqaruv tizimining samaradorligi bilan chambarchas bog‘liq.

Avvalo, texnik risklar tahlili shuni ko‘rsatadiki, infratuzilmaning eskirishi va modernizatsiya darajasining yetarli emasligi avariya ehtimolini oshiradi. Xalqaro amaliyotda temir yo‘l infratuzilmasining eskirish darajasi 40-60% ga yetgan hollarda nosozliklar soni keskin ortishi kuzatiladi. Shu nuqtai nazardan, International Union of Railways ma‘lumotlariga ko‘ra, muntazam texnik monitoring va profilaktik ta‘mirlash ishlari joriy etilgan tizimlarda avariya ko‘rsatkichlari 20-30% ga kamaygan.

Operatsion risklar bo‘yicha olib borilgan tahlillar inson omilining hal qiluvchi rol o‘ynashini tasdiqladi. Statistik ma‘lumotlarga ko‘ra, transport hodisalarining qariyb 25-40% i xodimlarning noto‘g‘ri harakatlari yoki e‘tiborsizligi bilan bog‘liq. Bu esa kadrlar malakasini oshirish, doimiy treninglar tashkil etish va avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlarini joriy etish zarurligini ko‘rsatadi. Shu bilan birga, raqamli boshqaruv tizimlari joriy etilgan temir yo‘l korxonalarida operatsion xatoliklar sezilarli darajada kamayganligi aniqlangan.

Iqtisodiy risklar tahlili transport oqimlarining barqaror emasligi bilan izohlanadi. Yuk tashish hajmining pasayishi yoki tarif siyosatidagi o‘zgarishlar temir yo‘l korxonalarining moliyaviy barqarorligiga salbiy ta‘sir ko‘rsatadi. World Bank tadqiqotlariga ko‘ra, transport tizimida investitsiya yetishmovchiligi mavjud bo‘lgan davlatlarda infratuzilma sifati pasayib, bu esa risk darajasining oshishiga olib keladi. Shu sababli, davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Alohida e‘tibor qaratilayotgan yo‘nalishlardan biri - kiberxavfsizlik risklaridir. Temir yo‘l transportida raqamlashtirish darajasi oshgani sari boshqaruv tizimlariga bo‘lgan kiberhujumlar xavfi ham ortmoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, axborot tizimlari yetarli darajada himoyalalmagan holatlarda transport jarayonlari izdan chiqishi, hatto yirik iqtisodiy yo‘qotishlarga olib kelishi mumkin. Shu bois, zamonaviy shifrlash texnologiyalari va xavfsizlik protokollarini joriy etish zarur.

O‘zbekiston sharoitida olib borilgan tahlillar ham temir yo‘l tizimini modernizatsiya qilish ijobiy natijalar berayotganini ko‘rsatadi. O‘zbekiston temir

yo'llari tomonidan amalga oshirilayotgan infratuzilma yangilanishi, yuqori tezlikdagi poyezdlar harakati va raqamli boshqaruv elementlarining joriy etilishi transport xavfsizligini oshirishga xizmat qilmoqda. Xususan, yangi texnologiyalar asosida signalizatsiya va dispetcherlik tizimlari modernizatsiya qilinishi avariya xavfini kamaytiruvchi muhim omil sifatida baholanmoqda.

1-jadval.

Temir yo'l transportida risklar bo'yicha statistik ko'rsatkichlar¹

№	Risk turi	Ulushi, foizda (global amaliyot)	Asosiy sabablar
1	Texnik risklar	30 - 45	Infratuzilma eskirishi, rels nosozligi, signalizatsiya xatolari
2	Operatsion risklar	25 - 40	Inson omili, xodim xatolari, noto'g'ri boshqaruv
3	Tabiiy risklar	10 - 20	Zilzila, suv toshqinlari, ko'chkilar
4	Iqtisodiy risklar	15 - 25	Investitsiya yetishmovchiligi, yuk oqimi pasayishi
5	Kiberxavfsizlik risklari	5 - 15	Raqamli tizimlarga hujumlar, ma'lumotlar himoyasi sustligi

1-jadvalda temir yo'l transporti tizimida uchraydigan asosiy risk turlari va ularning xalqaro amaliyotdagi ulushi keltirilgan. Ma'lumotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, eng yuqori ulush texnik va operatsion risklarga to'g'ri keladi, bu esa infratuzilma holati va inson omilining muhimligini tasdiqlaydi.

2-jadval.

Temir yo'l transportida risklarni kamaytirishga ta'sir etuvchi omillar samaradorligi²

№	Ko'rsatkich	O'rtacha samaradorlik, foiz
1	Raqamlashtirish joriy etilishi	20 - 30 kamayish
2	Profilaktik texnik xizmat	15 - 25 kamayish
3	Xodimlar malakasini oshirish	10 - 20 kamayish
4	Avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlari	25 - 35 kamayish
5	Kiberxavfsizlik choralarini kuchaytirish	10 - 15 kamayish

2-jadval natijalari shuni ko'rsatadiki, zamonaviy boshqaruv va texnologik yechimlar temir yo'l transportida risklarni sezilarli darajada kamaytirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, avtomatlashtirish va raqamlashtirish eng yuqori samaradorlikni ta'minlaydi.

Olib borilgan tadqiqotlar asosida quyidagi asosiy natijalarga erishildi:

–temir yo'l transportida risklar ko'p qirrali bo'lib, ularni alohida emas, balki kompleks yondashuv asosida boshqarish zarur;

–texnik modernizatsiya va raqamlashtirish risklarni kamaytirishning eng samarali vositalaridan biri hisoblanadi;

¹ Muallif tomonidan International Transport Forum, World Bank va zamonaviy ilmiy tadqiqotlar asosida tuzilgan.

² Muallif tomonidan International Transport Forum, World Bank va zamonaviy ilmiy tadqiqotlar asosida tuzilgan.

–inson omilini kamaytirish maqsadida avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlarini keng joriy etish muhim;

–iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash uchun investitsiya siyosatini takomillashtirish talab etiladi;

–kiberxavfsizlik transport tizimining ajralmas elementi sifatida qaralishi lozim.

Tadqiqot natijalari temir yo'l transportida risklarni boshqarish samaradorligini oshirish uchun texnologik, tashkiliy va iqtisodiy choralarni uyg'un holda qo'llash zarurligini asoslab beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tadqiqotlar natijasida temir yo'l transporti tizimida yuzaga keladigan risklar murakkab va ko'p qirrali xususiyatga ega ekanligi aniqlandi. Ushbu risklar asosan texnik infratuzilmaning holati, inson omili, boshqaruv tizimi samaradorligi hamda tashqi iqtisodiy va tabiiy omillar bilan bevosita bog'liq. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, ayniqsa texnik va operatsion risklar temir yo'l transporti xavfsizligiga eng katta ta'sir ko'rsatuvchi omillar hisoblanadi. Shu bilan birga, raqamlashtirish jarayonlarining kengayishi yangi turdagi - kiberxavfsizlik bilan bog'liq risklarni ham yuzaga keltirmoqda.

Tadqiqot davomida aniqlanishicha, risklarni samarali boshqarish uchun ularni alohida emas, balki yagona tizim doirasida kompleks tarzda ko'rib chiqish zarur. Zamonaviy yondashuvlar, jumladan, avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlari, raqamli monitoring va prognozlash texnologiyalarining joriy etilishi xavflarni oldindan aniqlash va ularning salbiy oqibatlarini kamaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Bundan tashqari, infratuzilmani modernizatsiya qilish va xodimlar malakasini oshirish transport tizimining barqaror faoliyatini ta'minlashda asosiy omillardan biri sifatida namoyon bo'ladi.

Yuqoridagi xulosalardan kelib chiqib, quyidagi takliflarni ilgari surish maqsadga muvofiq:

–temir yo'l transportida risklarni boshqarishning yagona integratsiyalashgan tizimini joriy etish, bunda real vaqt rejimida monitoring va tahlil imkoniyatlari kengaytirilishi lozim;

–infratuzilmani bosqichma-bosqich modernizatsiya qilish orqali eskirgan texnik vositalarni zamonaviy va xavfsiz texnologiyalar bilan almashtirish;

–inson omilini kamaytirish maqsadida avtomatlashtirilgan boshqaruv va signalizatsiya tizimlarini keng joriy etish;

–xodimlarning malakasini oshirish, ularni muntazam o'qitish va sertifikatatsiya tizimini takomillashtirish;

–temir yo'l transportida kiberxavfsizlikni mustahkamlash, axborot tizimlarini himoya qilish bo'yicha ilg'or xalqaro tajribani joriy etish;

–davlat va xususiy sektor hamkorligini rivojlantirish orqali investitsiya oqimini oshirish va moliyaviy barqarorlikni ta'minlash.

Temir yo'l transportida risklarni samarali boshqarish tizimini shakllantirish transport xavfsizligini oshirish, iqtisodiy samaradorlikni ta'minlash hamda sohaning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti 2025-yil 27-yanvar PQ-28-son “O‘zbekiston Respublikasining transport-logistika tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni <https://www.lex.uz/uz/docs/-7342148>
2. O‘zbekiston Respublikasi Transport vazirligi. (2023). Transport va logistika tizimini rivojlantirish bo‘yicha tahliliy hisobot. Toshkent.
3. O‘zbekiston temir yo‘llari. (2023). Yillik hisobot. Toshkent.
4. International Union of Railways. (2022). Railway safety and risk management guidelines. Paris.
5. World Bank. (2021). Railway reform: Toolkit for improving rail sector performance. Washington, DC.
6. International Transport Forum. (2020). Managing risks in transport systems. Paris.
7. ISO. (2018). ISO 31000: Risk management - Guidelines. Geneva.
8. Rodrigue, J. P. (2020). The geography of transport systems (5th ed.). New York: Routledge.
9. Vuchic, V. R. (2007). Urban transit systems and technology. Hoboken, NJ: Wiley.
10. Button, K. (2010). Transport economics (3rd ed.). Cheltenham: Edward Elgar Publishing.
11. Preston, J. (2019). Railway safety performance and risk management practices. *Transport Policy*, 81, 1-10.
12. Nash, C., & Preston, J. (2021). Rail transport efficiency and investment strategies. *Research in Transportation Economics*, 90, 101-112.
13. Givoni, M., & Banister, D. (2013). Moving towards low carbon mobility. Cheltenham: Edward Elgar Publishing.
14. Smith, A. (2022). Digital transformation in railway systems and cybersecurity risks. *Journal of Transport Geography*, 98, 103245.
15. Zamonaviy transport tizimlarida risklarni boshqarish bo‘yicha ilmiy maqolalar to‘plami (2022-2024).

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:

Ingliz tili muharriri:

Rus tili muharriri:

Musahhih:

Sahifalovchi va dizaynerlar:

Xakimov Ziyodulla Axmadovich

Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich

Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li

Karimova Shirin Zoxid qizi

Sadikov Shoxrux Shuxratovich

Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2026-yil, mart, 3-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta:

info@marketingjournal.uz

Bot:

[@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)

Tel.:

+998977838464, +998939266610

Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. GOCT 7.56-2002 " Seriyali nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlataro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**